І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 150. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 7-го СЕРПНЯ 1957. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 7, 1957 No. 150 VOL. LXIV.

ПРЕЗИДЕНТ ІНФОРМУЄ КОНҐРЕС ПРО УСПІХИ СЕРЕДНЬО-СХІДНЬОЇ ДОКТРИНИ

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер передав Конґресові своє чергове звідомлення про дальші заходи уряду ЗДА для реалізації прийнятого конґресом пляну про допомогу країнам Середнього Сходу в їх боротьбі проти комунізму і про ті користі, що їх дав уже цей плян для утривалення миру і безпеки в цих важливих областях світової політики. Президент ствердив, що на протязі шести місяців від прийняття цього пляну значно покращала ситуація в країнах Середнього Сходу. Фінансова і моральна підтримка ЗДА допомогла цим країнам устабілізувати їхнє господарство і повести успішну протидію комуністичній інфільтрації й інтриґам. З ухвалених Конґресом 200 мільйонів допомоги для країн Середнього Сходу асиґновано досі 174,200,000 дол. Всі ці допомоги уділювано на рекомендацію Адміністрації Міжнародної Співпраці й особистого репрезентанта Президента для справ Середнього Сходу Джеймса П. Ричардса після переведення відповідних переговорів і договорів з урядами окремих середньо-східніх держав. Такі договори підписано з урядами Ливану, Лібії, Афґаністану, Пакістану, Іраку, Савді Арабії й Етіопії. В рямцях Баґдадського пакту поширено теж господарську співпрацю з Іраном, Іраком, Пакістаном і Туреччиною. Не зважаючи на дотеперішні успіхи, З'єдинені Держави мусять продовжувати — на думку Президента — свою мілітарну і господарську підтримку для країн Середнього Сходу, бо інакше населення цих країн втратить довір'я до ЗДА і їх політики і неспокій та комуністичні інриґи на цих теренах стануть загрозою не тільки для світового миру, але і для безпеки З'єдинених Держав Америки. Тому теж, не можна заколисувати себе самозадоволенням і треба докласти всіх зусиль для поборювання комуністичної аґресії на Середньому Сході в усіх її виглядах і починах.

Джансон критикує Ніксона за становище в справі законопроєкту про громадянські права

Вашинґтон. — Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон оскаржує віце-президента Ричарда М. Ніксона в тому, що веде „плянову пропаґандивну кампанію" за тим, щоб президент Айзенгавер поставив „вето" проти ухваленого в Сенаті законопроєкту про охорону громадянських прав. „Це направду рідкий випадок, щоб віце-президент починав повчати Сенат, а ще до того тоді, коли він в ньому не був присутній, щоб послухати дебат в цій справі", — сказав сенатор Джансон. Ніксон гостро критикував Сенат за те, що ухвалив поправку про суди присяжні до законопроєкту про громадянські права, і сказав, що дата цього ухвалення є „одним із найсумніших днів в історії Сенату". Сенат закінчив дебати над цим законопроєктом, і в середу або четвер (7 або 8 серпня) має відбутися голосування про прийняття цілого законопроєкту. Після цього законопроєкт відослано б до Палати Репрезентантів, яка його прийняла в урядовій редакції. Палата може відкинути законопроєкт Сенату, і тоді цього року не було б закону про охорону громадянських прав. Існує й така можливість, що Палата погодиться на компроміс із Сенатом. Президент зможе поставити „вето" проти ухваленого Конґресом законопроєкту, якщо визнає, що той законопроєкт є шкідливий для країни.

Надпрограмова продукція керованих ракет

Вашинґтон. — Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон заявив на пресовій конференції, що він дійсно був видав зарядження, щоб армія припинила продукцію керованих ракет, бо той рід зброї має продукувати летунство. Тепер виявилось, що армія і надалі займається продукцією керованих ракет, із засягом 800 миль. Секретар оборони не міг дати вияснення, яким способом армія могла це зробити і звідки мала на це гроші. Вилсон заявив, що якщо армія і продовжує досліди з продукцією керованих ракет, то вона не зробила це більшого поступу в цій ділянці. Представники армії не є вдоволені з цієї заяви секретаря оборони. Армія обстоює думку, що треба продукувати не тільки далекосяжні керовані ракети і короткосяжні, але й такі, які могли б летіти на віддаль 800 миль.

В АМЕРИЦІ

● **У стейті Теннессі** в стародавньому індійському селі викопано стрілу, яка походить із першого віку до народження Христа. Антропологи називають цю 8.5-цалеву стрілу „першою керованою ракетою" на американській землі.

● **Правний дорадник** сенатської комісії Роберт Кеннеді, який забуває брати з собою готівку, хотів оплатити рахунок в готелі у Сан Франсіско чеком. Касир не прийняв чека, кажучи, що не знає, чи матиме він покриття. Тоді якийсь громадянин, який знав Кеннеді з фотографії в газеті, заплатив за нього рахунок.

● **16-річний Стетсон А. Геч** і 15-річний Роберт А. Феррара покинули свої родини в Німеччині і „зайцем" прибули до ЗДА на кораблі „Саймон Бакнер". Їхні батьки служать при війську. В Ню Йорку хлопці заявили, що в Европі зле, бо там немає „бейзболу" і немає „соди". Аж п'ятого дня команда корабля викрила двох нелеґальних пасажирів.

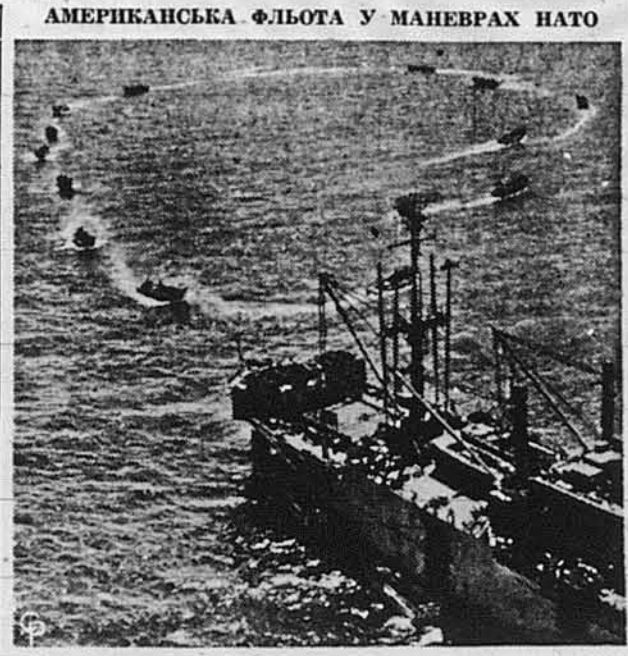
● **Крайовий Комітет** Комуністичної партії ЗДА вибрав 9-ти членний провід, до якого не ввійшов колишній голова цієї партії 70-річний Вільям З. Фостер, що є за тіснішу співпрацю з Москвою. До проводу вибрані: Юджін Денніс, Сід Стейн, Бенджамін Девіс, Джеймс Джексон, Гай Люмер, Фред Файн, Джан Гейтес, Ірл Диргем і Карл Росс.

● **Протестантський** проповідник Білі Ґрегем повідомляє, що ведений ним в Ню Йорку „Хрестоносний похід" продовжуватиметься до „Дня Праці". Це вже третій раз продовжує він проповіді, які мали закінчитися з кінцем липня.

● **Воллес Ремінґтон, Френк** Половінски і Ірл Ремінґтон в Маркетті, Мишиґен, рішили застрелити ведмедя, який робив шкоди в їхній околиці. Вночі Воллес засів на ведмедя у вікні свого дому, а приятелі його вилізли на дах. Побачивши що щось зближається до дому, Воллес вистрелив і вбив Половінського, який не попередивши приятеля, зліз із даху.

● **Демократичний** конґресмен із Західньої Вірджінії, Клівленд М. Бейлі, назвав Айзенгавера „вошивим брехуном" за те, що Президент заперечував свою відповідальність за неухвалення законопроєкту про допомогу школам. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив, що „подібні заяви не потребують спростовувань, бо вони оцінюють самі себе і тих людей, які їх складають".

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА У МАНЕВРАХ НАТО

У маневрах збройних сил НАТО, що відбуваються на Середземному морі, беруть участь теж з'єднання американської фльоти і морської піхоти. На фото: вправи в десантних операціях морської піхоти.

Вилсон заперечує розбіжності з Президентом в справі реформи бюджету

Вашинґтон. — Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон заявив, що немає жадних розбіжностей між ним і президентом Айзенгавером в справі реформи бюджету, запропонованої Комісією Гувера. Після опублікування зізнань Вилсона на Бюджетовій Комісії в Палаті Репрезентантів можна було думати, що секретар оборони займає інше становище в цій справі як Президент, який вповні погоджується з проєктом Комісії Гувера. Згідно з пропозицією тієї Комісії Конґрес мав би призначати такий федеральний бюджет, який мусів би бути видаткований в одному фінансовому році, а незужиті суми мали б бути повернені до державної скарбниці. Вилсон заявив був на комісії, що такий спосіб ухвалювання бюджету був би „загрозою для оборони країни", бо департамент оборони робить контракт, який не можна здійснити впродовж одного року. Вилсон заявляє, що його департамент вивчає, якби то можна було працювати, коли б Конґрес ухвалив зміну бюджету, запропоновану Комісією Гувера.

Ніксон і сенатор МекКлелен про найближчі вибори

Вашинґтон. — Республіканський конґресмен із стейту Ню Йорк Кеннет Е. Кітінґ мав інтервю на телевізійній програмі з віце-президентом Ричардом М. Ніксоном, в якому віце-президент заявив, що республіканці матимуть знамениту нагоду здобути більшість в Палаті Репрезентантів в виборах 1958 року. Щодо Сенату, то Ніксон заявив, що республіканців чекає „важка боротьба" за контролю над ним. Віце-президент відмовився відповідати на запит, хто буде республіканським кандидатом на президента в 1960 році. Зате демократичний сенатор з Арканзасу Джан Л. МекКлеллен, який є головою сенатської слідчої комісії, заявив в радіовій програмі, що, на його думку, сенатор Джан Ф. Кеннеді буде демократичним кандидатом на президента під час виборів в 1960 році. Виборці підтримали були сенатора Кеннеді на кандидата на віце-президента в 1956 році, а в 1960 році вони підтримуватимуть його як кандидата на президента.

Гарриман пропонує Ню Йоркові допомогу в поборюванні злочинів малолітніх

Ню Йорк. — Губернатор стейту Ню Йорк Аверелл Гарриман запропонував містові Ню Йорк стейтову допомогу в поборюванні злочинів малолітніх. В останніх днях злочинність юнаків збільшилася, від початку цього року 22 особи згинули від молодечих злочинців. Вся поліція в Ню Йорку змобілізована, щоб недопустити до війни між молодими „ґенґами". Від 4-го серпня 600 кадетів із Поліційної академії допомагають поліції та патролюють цілу ніч в тих районах, де могло б прийти до боротьби між нелеґальними орґанізаціями молоді. Суддя Гайман Корн пропонує, щоб в місті впровадити поліційну годину для молоді в віці до 18-го років. Згідно з його пропозицією молодь нижче 18 років не мала б права появлятися сама на вулицях міста по 11 або 12 годині вночі. Цю заяву склав суддя на суді в Бронксі, де розглядано справу малої війни між двома молодечими зграями, „ґенґом Скорпіонів" і „ґенґом Імперіяльних каптурів", яка виникла внаслідок образи дівчини-приятельки члена „Скорпіонів". Ця війна не відбулася, бо поліція своєчасно про неї довідалася, але були інші злочинні виступи юнаків, які закінчилися криваво.

ВІДБУВСЯ „СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ" В КЛІВЛЕНДІ

Клівленд, Огайо. — Відділи Українського Народного Союзу в Клівленді в дні 4-го серпня влаштували „Союзовий День", в якому взяло участь 2,000 осіб. На програму „Союзового Дня" склалися виступи СУМА, мандолінової оркестри СУМА під проводом Юрія Іванеґи і народні танки під керівництвом Віктора Богуславського. Програмою керував председник 240 Відділу УНС — п. Андрій Запаранюк. Головою Організаційного Комітету був головний радний УНС п. Дмитро Шмаґала, який представив присутнім містопредсідника УНС адвоката Михайла Пізнака, що виголосив головну промову. Місто предсідниця УНС пані Геновефа Жеребняк виголосила промову англійською мовою.

● **Летунські сили ЗДА** відзначили свій золотий ювілей: в 1907 році збудовано перший воєнний літак в цій державі. Президент Айзенгавер вислав з цієї нагоди найщиріші ґратуляції Товариству Летунських Сил.

● **Дружина** кубинського президента Марта Фернандез Міранда де Батіста народила першу доньку. Вона вже є матір'ю чотирьох синів. Президент Батіста має від першої жінки одного сина і дві доньки.

Підписано договір про незалежність Маляїв

Сінґапур. — В Куаля Люмпур на Маляйському півострові підписано в понеділок 5 серпня ц. р. остаточний протокол, в якому Англія зрікається свого „протекторату" над країнами на Маляйському півострові та визнає державну самостійність дев'ятьох гамножніх державок, об'єднаних у Маляйській Федерації Так і буде називатися ця нова держава, урочисте проголошення якої відбудеться 31 серпня ц. р. Сінґапур не входить в склад тієї нової держави, тільки залишається англійською коронною колонією з тим, що дістає широку окрему автономію. Між Маляйською Федерацією і Англією буде, негайно після проголошення самостійности нової держави, підписаний договір про військово політичний союз. Маляйська Федерація стає членом Коммонвелту. Британський високий комісар для Маляїв Доналд МекДжіліврей виїздить до Лондону, але зв'язковим буде надалі з англійського боку генеральний комісар для південної Азії, Роберт Скотт. Договір про незалежність Маляйської Федерації підписали дев'ять маляйських володарів і МекДжіліврей. Новим монархом Маляйської Федерації став на час 5 років Абдуль Раман. Англійські посілості в Пенанґ і Малякка переходять до нової держави.

Франція обороняє свою політику в Альжирі

Париж. — Французький уряд оприлюднив звідомлення, в якому підкреслюється зусилля Франції щодо економічного піднесення Альжиру та підвищення життьової стопи тамошніх мусульманських автохтонів. Французький уряд водночас пояснює, що цей його звіт потрібний для того, щоб виказати світові несправедливий підхід до французької політики в Альжирі: мовляв, критики тієї політики не доцінюють а то й просто легковажать заслуги цивілізаційної місії Франції в Альжирі. Від 1948 року, говориться в тому звідомленні, збудовано в Альжирі нові шляхи довжиною разом на кругло 1,000 миль. В останніх шістьох роках видано на публічні роботи в Альжирі 8,500,000,000 франків себто 24,280,000 долярів, а вже в цьому році Франція асиґнувала на цю ціль кругло 7 більйонів франків (1 доляр рівний 350 франкам). Урядовий французький звіт особливо підкреслює успіхи Франції у будівництві нових шкільних будинків (збудовано 743 школи в роках 1950-1955) та вових криниць в пустинних околицях країни. Наводнено 500,000 акрів неужитків. Дальші реформи в ділянці економіки Альжиру мають переводити з окремого Альжирського фонду та у співпраці з міжнар. банками.

Сирія і Йорданія миряться і сваряться

Амман. — Йорданський уряд офіційно заперечив вістці, що її принесла сирійська преса, наче б Йорданія ультимативно зажадала припинення анти-йорданської кампанії, що ведеться на сторінках преси в Сирії і через радіостацію в Дамаску, при чому Йорданія ніби мала загрозити, на випадок продовжування тієї кампанії, збройним наступом проти Сирії. В йорданському комунікаті кажеться, що Йорданія ніколи не виступить проти „братньої арабської держави", яку — навпаки — Йорданія готова боронити проти наїзду з іншого (ізраїльського) боку. Однак сирійська преса підтримує своє твердження, що протест Йорданії мав характер „гітлерівського ультиматуму" та зокрема закидає Йорданії, що вона — мовляв — переводить строгу контролю всіх, що прибувають з Сирії до Йорданії. З свого боку Сирія „вжила всіх заходів проти погроз збоку Йорданії". Відносини внутрі „одної арабської родини" набрали характеру такого пересварення одних з одними, що президент Ливану Каміль Шанун звернувся з закликом до всіх володарів арабських держав — зійтись на конференцію на „найвищому рівені". Прем'єр антикомуністичного Пакістану, Гуссейн Сураварді, вертаючись з відвідин у ЗДА додому, відвідав подорозі Йорданію і Ливан, дві анти-комуністичні країни Середнього Сходу, які висловилися проти про-совєтської політики Сирії і Єгипту. У понеділок 5 ц. м. Сирія і Йорданія ніби „замирились", але напруження продовжується.

Англійська опінія схвильована публічним критикуванням королеви

Лондон. — Англійська публічна опінія — стверджують лондонські кореспонденти передових американських часописів — схвильована дуже рідким в Англії випадком — оприлюдненням друком критичних завваг під адресою королеви Єлисавети II і її двору. 33-річний лорд Олтрінчем оприлюднив статтю з різними конкретними й поважними закидами під адресою королеви і її двору. У тій статті вимагається більшого пристосування поведінки королеви і двору до новітніх часів та водночас закидається королеві, що вона замало чи заслабо виявляє свою індивідуальність публічними виступами та що потурає невідповідній поведінці членів високої аристократії. Однаково англійські, як і закордонні журналісти обороняють нинішню королеву, підкреслюючи її особисту скромність, велике знання і поважний підхід до проблем, із суворим перестеріганням конституції, яка забороняє вмішуватись активно в біжучі політичні справи, довірені урядові. Ніхто теж із попередників Єлисавети на англійському престолі стільки не їздив по широкому світу з ціллю пізнавати особисто країни і народи Коммонвелту, та підтримувати дружні зв'язки з союзниками, — кажеться в обороні Єлисавети II.

Ольга Кузеля, дружина пок. голови НТШ, померла після нещасливого випадку

Сарсель, Франція. — Ольга з Авдиковських Кузеля, дружина покійного голови Наукового Товариства ім. Шевченка та відомого українського вченого і діяча сл. п. Зенона Кузелі, померла в шпиталі в Монморансі в неділю, 26-го липня, після поранення мотоциклем в дні 10-го липня. Покійна прожила 74 роки. Сл. п. Ольга Кузеля була типовою представницею попередньої ґенерації, світлі традиції якої вона зберігала з великим пієтизмом. Похоронено Покійну в спільній могилі з її чоловіком на паризькім цвинтарі Сент-Уан, куди вдпровадили її на вічний спочинок в дні 1-го серпня ц. р. приятелі і знайомі. Похоронного обряду довершили о. радн. П. Бачинський, о. протоігумен Красвський, ЧІН, о. канцлер Левенець та душпастир Сарселю о. І. Яцків. Молитву за Покійну змовив також православний пан-отець з Парижа, митрофорний протопресвітер В. Вишневський. Співав хор церкви св. Володимира під дириґентурою п. Т. Дратвінського, а над могилою промовляли о. І. Яцків та проф. д-р В. Кубійович.

ТІТО ХОЧЕ „РІВНОСТИ" МІЖ КОМУНІСТИЧНИМИ ДЕРЖАВАМИ

Београд. — Єдиною успішною базою для співпраці між комуністичними країнами може бути тільки „повна рівність" — заявив Тіто в понеділок 5 серпня, використавши відвідини в Юґославії північно-в'єтнамського „президента" Го Чі-мінга, як нагоду для виголошення промови про взаємини між комуністичними державами і партіями. Його промову зрозуміли закордонні обсерватори в Београді, як потвердження, що він не поступився в своїх розмовах із Хрущовим в минулому тижні у Румунії з свого засадничого становища — повної незалежности внутрішньої і закордонної юґославської політики від Москви. У зв'язку з минулотижневим „порозумінням" між Югославією і СССР в столиці Югославії сподіваються недалеких змін на керівних становищах в Болгарії й Альбанії. В обох цих країнах триває досі майже непорушно давній „сталінський курс" у відношенні до Югославії, а особа албанського диктатора Енвера Гокси є символом ворожости у відношенні до Тіта. Якщо Москва дійсно хоче поправи відносин між комуністичними країнами, то вона потребує сказати тільки одно слово — заявив закордонним журналістам в Београді один високий юґославський урядовець, давши цим пізнати, що виключно від волі Москви залежать персональні зміни в усіх сателітних державах (може за винятком Польщі) та їх політика у відношенні до Югославії. Юґославські керівні чинники не скривають, що в розмовах між Хрущовим і Мікояном з одного боку та Тітом і його прибічниками з другого, що їх переведено в минулому тижні, ще не усунено всіх різниць поглядів, але, мовляв, промощено шлях для „співпраці" без уваги на існуючі різниці. Тіто уважає, що остання чистка на Кремлі — це вирішний чинник для покращання совєтсько-югославських відносин, бо він завжди твердив, що совєтські сталіністи в особах Молотова-Каґановіча саботували поправу взаємин. Тіто вірить, що Хрущову дійсно залежить на добрих югославсько-совєтських взаєминах — твердять західні газети. Північно-в'єтнамський комуністичний ватажок Го Чі-мінг, який виключно завдяки китайським і московським комуністам прийшов до влади, в свою чергу говорив не про „співіснування" між всіми країнами світу, а про „американський імперіялізм", який „не допускає до замирення". Го Чі-мінга найбільше болить факт, що Америка допомогла Нґо Дінґ-Діємові впорядкувати і сконсолідувати відносини в Південному В'єтнамі та припинила дальший похід в'єтнамських комуністів. Го Чі-мінг, відвідавши вже СССР, Польщу і ЧСР, поїде після Югославії до Альбанії.

Ворохобня проти султана Оману ускладнює міжнародну ситуацію

Каїро. — Шеїх Мохаммед ель Харіті, виступаючи, як представник імама (духовного лідера) Халіба бен Алі з Оману, південно-східньої арабської пустинної країни, передав в американській і совєтській амбасадах „ноти", прохаючи інтервенції ЗДА й СССР, яка припинила б англійську „аґресію". Названий імам віддавна ворогує з султаном Саїд бен Таймуром, який резидує в Мускаті і приєднав був під своє володіння також Оман, створивши султанат Мускату й Оману. Імам твердить, що Оман — окрема провінція, яка підлягає йому, імамові, і тому він не підпорядковується султанові. У названій „ноті" заперечується, наче б повстанці проти султана поводились аґресивно. Навпаки, названа нота твердить, що аґресію розпочав султан, який ще закликав на поміч англійців, які почали бомбардувати місцевості, вірні імамові. Мохаммед ель Харіті, мав півгодинну розмову з американським шарже д'афер-ом. Ту саму процедуру він повторив в совєтській амбасаді. Американські чинники лякаються, що ця мала льокальна справа може поставити знову в незручну ситуацію Америку, яка з одного боку матиме діло з внутрішньо-арабськими спорами, при чому в даному випадку американська союзниця — Савді Арабія очевидячки помагає ворожим султанові арабам, — з другого, економічні й престижеві інтереси Англії. Ця остання має 600,000,000 долярів річного доходу з середньо-східньої нафти, а англо-іракська компанія вертить тепер нові шиби на терені самого Оману. Щоб мерщій покінчити з цією справою, Англія рішилась вислати військо на поміч султанові, але тамошній терен і своєрідні відносини на пустині та серед кочівних племен не віщують швидке заспокоєння.

У СВІТІ

● **У Римі** поліція опечатала крамницю австрійського громадянина Франца Рейна з численними старовинними пам'ятками безцінної вартости. Власника цієї крамниці обвинувачують у порушенні закону, який забороняє торгівлю археологічними знахідками на терені Італії, не зголошеними владі. Франц Рейн мав багато покупців серед американських туристів.

● **В Єрусалимському** археологічному музеї виставлено на публічний огляд 7 перґаменових сувоїв, які представляють собою надзвичайну цінність. Перші три сувої, знайшов випадково хлопчина, який загнався був за вівцею в підземну печеру біля берега Мертвого моря. Інші чотири куплено у приватного власника в Ню Йорку. Таємницю цієї знахідки ще не зовсім розшифрували вчені археологи. В усякому разі — перґамени походять із біблійних часів.

● **Совєтська преса** гостро напастує кореспондентів чотирьох передових американських щоденників, „Ню Йорк Таймс", „Ню Йорк Геральд Трибюн", „Балтімор Сан" і „Вашинґтон Стар" за те, що вони „злобно й невірно" інформували Захід про „Фестиваль молоді". Американські журналісти, — заявляють „Ізвєстія", — це люди, які „замикають очі, затуляють вуха і ні в що не вірять". Всі ті кореспонденти побачили в московській пропаґандивній імпрезі істотну правду — і це розсердило совєтську пресу.

● **У Південно - Африканському Союзі** заарештовано 50-річну американку, Марію Луїзу Гупер, яка втримувала зв'язки з тамошніми ліберальними колами, що поборюють расистську політику уряду. Повернувшись до ЗДА, пані Гупер оскаржила уряд Південно-Африканського Союзу за нелеґальне затримування її у в'язниці впродовж 5-х днів і виграла відшкодування в сумі $1,250.

● **В Еспанії** сталася минулої неділі прикра катастрофа: військовий поїзд наїхав біля міста Вілляверде на паротяг, що стояв на рейках, при чому згинуло 20 вояків, а 68 було ранено. Того ж дня автобус, яким їхало 37 монахинь, перевернувся біля міста Пампльона, при чому вісім монахинь згинуло, а 12 поранено.

● **Над Фінляндією** пройшли в минулих двох тижнях громовиці, жертвою яких впало 25 осіб. В одній місцевості від блискавки загинуло три особи. Великі шкоди заподіяні в сільському господарстві країни.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОТИ ЗАГРОЗИ НЕСПОДІВАНОЇ АТАКИ

Минулої п'ятниці, 2-го серпня ц. р., у Лондоні сталася подія, яка перейде в історію, як перша поважна спроба охоронити світ проти небезпеки, що будь-яка велика держава несподівано нападе на іншу державу і спричинить цим своїм нападом вибух третьої світової війни. Державний секретар Дж. Ф. Доллес, прилетівши до Лондону, щоб витягнути конференцію в справі роззброєння із сліпого кута, де вона застрягла була після чотирьох з половиною місяців безплідних торгів, добився великого успіху, що його признають йому всі — до цього часу навіть не дуже прихильні до нього англійські й іншомовні західні часописи. Він довів до успішного кінця ведені до того часу переговори між членами й не-членами НАТО, державами Західньої Европи та Північної Америки, і запропонував совєтській делеґації на тій конференції конкретний проєкт, як повинна виглядати міжнародна система, що контролювала б збройний стан держав по цьому й по тому боці залізної завіси. Словом, міжнародна контроля, яка досі була навіть для військових фахівців загальниковим і неясним поняттям, раптом набрала форм цілком виразного і ясно сформульованого проєкту, схваленого усім західнім вільним світом. А зміст цього проєкту такий, що він своєю сенсаційністю вражає фахівця і не-фахівця, кожну людину у світі.

Коротко: західній плян пропонує відкрити для міжнародної контролі усі західні европейські країни, від Скандинавії на півночі, Ірляндії на заході, Еспанії, Італії, Греції й Туреччини на півдні, включно з цілим західньо- і середньоевропейським континентом. Те саме стосується цілого північно-американського континенту, отож — всієї території ЗДА і Канади. Взаміну цей плян домагається вільного доступу контрольної комісії до СССР і його сателітів. Контролю мали б переводити з повітря летунством, а на суходолі — тривкими й рухомими контрольними комісіями, які діяли б в усіх найважливіших портах, летовищах та в залізничих і шляхових перехресних пунктах. Ціль такої міжнародної контрольної комісії була б одна: давши змогу перевіряти реальну вартість підписаного договору про роззброєння, ґарантувати всім його контраґентам, практично — всім країнам світу — що ніхто не зможе неспостережно підготовитись до несподіваного нападу, який був би рівнозначний із розпутанням нової світової війни.

Річ в тому, що в добі далекосяжних бомбардувальників, які перевозять атомові та водневі бомби, із швидкістю від 500 до 1000 миль на годину, в добі далекосяжних керованих ракет з атомовими стрільнами, які розвивають швидкість до 12-15 тисяч миль на годину, напасник, який захотів би вирішити в свою користь агресивну війну першим несподіваним наскоком, міг би завдати противникові страшного удару: змести з поверхні землі буквально мільйони цивільного населення, цілі міста, найбільші промислові осередки, створити хаос і надзвичайно послабити його ефективну та потенціяльну збройну силу. При нинішньому стані збройних сил як ЗДА, так і СССР, дуже трудно знищити збройну силу котроїсь із цих сторін „одним махом". У користь Совєтів промовляє їх велетенська територія, по якій розкинено децентралізований воєнний промисел із добре законспірованими центрами атомової продукції. Щодо ЗДА, то найбільшим їх атутом є розкинені по цілому світі військові бази включно із кількасотма літаками на помості літаконосців, здібними до негайної відплатної атаки атомовими бомбами.

Ясно, що така ситуація невесела. І це є слаба потіха, що „все одно" Москва не зможе виграти війну, бо в негайній відплатній атаці вона буде ще гірше знищена, як ЗДА і европейський Захід. А що й Москва ніби — як вона вічно торочить — побоюється „агресії західніх імперіялістів" — то логічний з того висновок — забезпечитися проти загрози такого несподіваного нападу. Це саме й зробив Дж. Ф. Доллес, як речник усього вільного світу, минулої п'ятниці у Лондоні. Так само переконливою є арґументація, що з хвилиною, коли зникне острах перед несподіваним нападом, легше буде приступити до дійсного роззброєння і легше буде розв'язати міжнародні спори, потенціяльні причини нового збройного зудару.

Отож, коли дійсно Москва не бажає собі миру, а пропаґанди, що ніби тільки вона миролюбна, і коли вона далі хоче використовувати конференцію роззброєння, як засіб для послаблення сили Заходу, то, очевидно, пропозиція Доллеса зависне в повітрі без практичного наслідку. Так воно мабуть і буде.

ЧЕТВЕРТИЙ МОРСЬКИЙ БЕРЕГ ЗДА

Політичне напруження в світі і боротьба в Конгресі за ухвалення нових законопроєктів відсунули на дальший плян дуже важливу справу, яку здійснюється на північному кордоні і яка матиме великий вплив на господарство ЗДА у найближчих десятиліттях. 1-го серпня Палата Репрезентантів пригадала цю справу мешканцям ЗДА, ухваливши законопроєкт про побудову електрівні над рікою Ніяґарою коштом 600,000,000 долярів.

Боротьба за побудову водного шляху 2450 миль завдовжки, який починався б від Дулуту в Міннесоті аж до затоки св. Лаврентія почерез Великі північні озера, велася повне півсторіччя. Вона закінчилася в 1955 році, коли Конґрес ухвалив закон про побудову цього шляху на спілку з Канадою.

Проти цього водного шляху виступали особи, заінтересовані в східніх портах ЗДА та управи залізничих ліній на сході країни, які боялися конкуренції нового комунікаційного засобу, що вможливить навіть великим кораблям запливати вглиб ЗДА і Канади. Але опозиція не могла знайти потрібних арґументів, коли канадійський уряд загрозив, що почне сам будувати шлях св. Лаврентія, якщо ЗДА зволікатимуть з цією справою.

За будову шляху св. Лаврентія висловлювалася сталева промисловість, бо ним можна буде дешевше довозити лябрадорську залізну руду. Її підтримав найсильніший член президентового кабінету, секретар скарбу Джордж М. Гомфрі, який займав високе становище в сталевій промисловості перед тим, як найменовано його членом кабінету.

Збудування цього шляху, який матиме розгалужену сітку каналів, шлюз і проток, подекуди 27 стіп завглибшки, створить „четвертий морський берег" ЗДА, Дулут, Шикаґо, Дітройт, Боффало, Клівленд стануть „морськими портами" і матимуть зв'язок з портами всього світу. Із Середнього Заходу ЗДА можна буде безпосередньо висилати кораблями збіжжя до Европи і Азії.. Уже в квітні 1959 року мають відкрити цей американсько-канадійський водний шлях, який коштуватиме більйон долярів.

До 1962-го року більші кораблі зможуть плавати по озерах Гурон, Мишиґен і Супіріор. Щоправда в перших роках східні й південні порти та залізниці будуть мати фінансові втрати, але на довшу мету вся країна користатиме з нового водного шляху, бо всі засоби комунікації матимуть доволі товарів до перевожування.

Проте, власники підприємств на Середньому Заході вже тепер беруть до уваги той факт, що новий водний шлях не буде діяти впродовж п'ятьох зимових місяців, коли замерзають озера.

Ентузіясти побудови шляху св. Лаврентія сподіваються, що кожне мале містечко при ньому стане як не Ню Йорком, то принайменше Шикаґо, а східні порти Ню Йорк і Ню Орлінс зовсім занепадуть. Але воно так не буде, хоч новий шлях і матиме велике значення для північного району ЗДА і Канади з 40-мільйоновим населенням. Вже тепер сталеві фірми поширюють свої фабрики в теренах понад новим шляхом.

Сотки мільйонів долярів у формі інвестицій підносять господарське значення північно-східніх районів країни. Маленький курорт із сірчаними водами Массена, Н. Й., розбудується коштом 125-мільйонових інвестицій на великий міський осередок, який зможе спричинити Ню Йоркові втрату більшу від тієї, яку він матиме внаслідок виїзду до Каліфорнії бейзболових клюбів „Джанстсів" і „Даджерсів".

Щоб уявити собі велич цієї будови, вистачить згадати про те, що діється коло вище згаданої Массени. Там будується між ЗДА і Канадою, на ріці св. Лаврентія друга щодо потужности в світі ґідроелектрівня. При цій будові працюють 15,000 робітників, користуючися приладдям, що коштує 70,000,000 долярів. Шість днів на тиждень гудуть, мов тисячі важких бомбовиків, бульдозери, ґідравлічні підойми, трактори, лопати, двигуни і крани, котяться вагони, пищать свердла та свищуть льокомотиви.

Там будують і нищать, нищать і будують. Творять нові озера і висушують старі. З лиця землі знесуть 7 канадійських містечок, переселивши 6,500 їхніх мешканців разом із майном до нових містечок з тими самими назвами, де будуть побудовані нові школи, церкви, крамниці і мешкальні доми. Жителі, які не схочуть попрощатися зі своїми садибами, матимуть їх на новому місці, бо їх в цілості перевезуть і поставлять на новому місці так, як ми переносимо склянку наповнену водою.

Скінчився спір за те, чи будувати новий водний шлях на півночі ЗДА. Управи двох залізничих ліній, які були проти цієї будови, Ню Йорк Сентрел і Пенсилвенія, думають про те, як достосувати рух поїздів до нової комунікаційної лінії.

Але залишається ще цілий ряд нерозв'язаних проблем: які мають бути оплати за користування кораблями на новій водній магістралі? Чи ця дорога будова виплатить сама себе? Чи промислові фірми, розташовані в обширі нового шляху, перейдуть від залізничого транспорту до водного? Чи треба буде час від часу поглиблювати канали?

Усі ці проблеми розв'язати легко. Вже тепер фахівці заявляють, що оплати за переїзд не сміють бути надто високі, щоб транспорт кораблями міг конкурувати з залізничим транспортом. Але ці оплати не можуть бути й надто низькі, бо будова водного шляху повинна себе оплатити впродовж найближчих 50 років.

Як би воно не було, на наших очах здійснюються один з найбільших комунікаційних проєктів світу. Робиться це без розголосу, як і повинно бути в людей, які думають про підприємство, а не про саморекляму.

Ю. Студинський

ВИБОРЧА БОРОТЬБА В НІМЕЧЧИНІ

Мюнхен. — Канцлер Аденауер докладає всіх зусиль, щоб знищити виборчу кампанію соціялістів. „Якщо виберете соціялістичний уряд, то Західня Німеччина стане сателітом СССР!" — це є виборче гасло Аденауера, що відбуває по цілій Німеччині сотки зібрань.

Всім, навіть його противникам, імпонує верва і темперамент цього 81-річного державного мужа, що з молодечим запалом веде виборчий бій. Ми бачили в Дюссельдорфі Аденауера, як він входив до велетенської залі, в якій зібралося до 10 тисяч осіб. Гураґан оплесків вітав його появу. Аденауер ішов скорим кроком серединою залі на сцену. Він стрункий, в темному одягу і дещо усміхнений. Час від часу він спинявся, подаючи руку якомусь громадянинові чи громадянці — все це серед реву юрби: гох, гох! — тобто хай живе! Його голос, знайомий з радіо-передач — це ще голос молодої людини. Але його промови тепер не клясичні, як звикла була публіка досі чути з його уст, але наскрізь брутальні. Він виглядає радше на хижака, що хоче розвалити клітку, очевидячки — соціялістичну клітку.

Коли Аденауер скінчив 81-ий рік, то його політичні приятелі вручили йому, як дарунок „Райнеке Фухс" Гете — тобто нашого „Лиса Микиту". Але Аденауер має щодо спритности і проворности противника великої кляси. Ним є теж людина вже старого віку, один з найздібніших німецьких адвокатів, президент Вільних Демократів Райнгольд Маєр.

Аденауер і Маєр не люб-ляться з особистих причин. Аденауер підставив йому колись ногу в Баден-Вюртенберґії, де Маєр був прем'єром. Тепер Маєр меститься. Чи прийде між ними до угоди? Нездійснені політичні амбіції Маєра і почуття заздрости — з тим він не криється — стоять на перешкоді до порозуміння цих двох політиків.

Вільні Демократи знають, що вони не можуть самі ставити кандидата на пост канцлера, але вони переконані, що без їхньої підтримки не матиме парляментарної більшости ані Християнсько-демократична партія, ані соціялісти.

Вільні демократи рахують на зменшення голосів, відданих за християнську партію, і на неповну перемогу соціялістів. Тоді вони мали б відіграти ролю політичного живчика. Але чи це їм удасться?

Політичний барометер

Коньюнктурний Інститут ЕМНІД, до якого звернулися всі політичні партії, подав до відома, що барометр іде на користь Аденауера і що малим партіям, включно з Партією вільних демократів, загрожує при виборах повне розторощення.

Без сумніву, що під впливом опінії цієї модерної пітії, християнські демократи скріпили свої атаки на соціялістів (бо це подобається публіці), а ці останні повели наступ на Аденауера і вже не як на „канцера альянтів", але як на „канцлера атомової війни". Це теж до смаку частині виборців.

Як відомо, німецькі фізики, що оголосили були недавно свій маніфест в Гайдельберґу проти атомової зброї, не хотячи прислужились большевицькій пропаґанді, яка вповні використала цей маніфест, видаючи нові обвинувачення і проти Америки і проти Німеччини.

Кажуть, що Аденауер, запитаний в тісному колі, що думає про німецьких дослідників атомової енерґії, повторив китайське прислів'я: — „Хто має забагато розуму, той має замало розсудку".

Адам Гнід

ШЕКСПІР В ОНТЕРІО

На дорозі число сім, рівно за 101 милю на північний захід від Торонта, лежить маленьке містечко без ніяких особливих принад. Його вигляд поступається подекуди навіть перед такими онтерійськими містами як Гвелф, Киченер, чи навіть Лондон. Одначе, це маленьке, незначне містечко є метою туристів, що приїжджають сюди з віддалі соток миль по обох сторонах найдовшого в світі нестереженого кордону. Це містечко зветься Стретфорд над Авоном. Атракція для туристів — Шекспір.

П'ять років тому група англійських театральних професіоналів, на чолі з Тайроном Гутрі, який ставив драматичні вистави в різних театрах Лондону й англійського Стретфорду, як також в Америці, задумала зорганізувати літній експериментальний театр, де можна було б визволитись від обмежень традиційних театральних сцен, породжених вимогами театру минулого століття. У Канаді знайшли вони містечко, що не тільки зветься Стретфорд і лежить над рікою Авоном, але й має вулиці з назвами Ромео й Фалстаф. Сусіднє село по дорозі з Торонта зветься Шекспір. Чи треба чогось більшого для людей, які перебрали на себе справу реклями нового театру? І справді, ідея нового театру виявилась дуже успішною. Крім Гутрі появилися в Стретфорді й інші визначні знавці Шекспіра. Актори з Голлівуду, із сценічними аспіраціями, приїхали до цього містечка, щоб виступити в шекспірівських ролях, в багатьох випадках безплатно.

Останніх п'ять років театральні критики „Ню Йорк Таймсу" трактують вистави в Стретфорді, як визначні театральні події, присвячуючи їм більше місця, ніж будьяким іншим позанюйоркським виставам. І так заспане провінційне містечко Канади стало славним шекспірівським центром, другим після міста, де народився Шекспір. Не стало місця для туристів в готелях і мотелях, а чотири китайські ресторани на головній вулиці, не зважаючи на сильний запах припаленої соєвої оливи, заповнилися вщерть добірною публікою.

Протягом минулих років вистави театру відбувалися в шатрі. Цього року вони вперше відбуваються в новому театральному будинку, що його запроєктували Таня Мойсеєвич, визначна малярка й костюмерка англійських театрів, і директор Тайрон Гутрі. Будинок має три рівні. Перший — це підвал, рівень сцени. Партер театру простягається вгору від рівня сцени до другого рівня — вулиці. Над партером є третій рівень — бальκон. Місця для глядачів побудовані амфітеатрально, ніби в грецькому театрі, але круг амфітеатру неповний, бо приблизно 30° кола займає сцена. Трикутник сцени починається від стіни й закінчується в центрі амфітеатру. Дійсна сцена — це „фартух", п'ятикутня плятформа, приблизно п'ять на вісім метрів, в самій криниці амфітеатру, від якої сходять вниз тричотири ступені. Отже, акторів на „сцені" видно з усіх сторін амфітеатру, а не тільки з одної, як у звичайному театрі. Декорації — це конґльомерат предметів, необхідних у деяких виставах Шекспіра. Ці солідні, непорушні декорації влаштовані в малу прибудову, що тулиться до стіни й займає згаданих 30° кола амфітеатру. Тут бачимо спереду малий дах на шести колонах для „Юлія Цезаря"; побіч сходи, якими Марк Антоній може вилізти на дах над колонами, щоб „похоронити Цезара, а не його славити"; з лівого боку бальκон для Джульєтти; а далі пара вікон і двері, що губляться в півтемряві, для всяких інших цілей. Актори виходять на сцену й сходять через двері позаду сцени, а також через отвори, які йдуть вниз, під ногами глядачів, створюючи враження, що вони зникають між публікою.

Яка ж саме ідея цього нового театру? Його творці пишуть, що вони хотіли створити театр, який вмістив би в собі „всі зворушливі прикмети великих театрів минувшини", але був би одягнений в нову форму, відповідаючи концепції театрального мистецтва, що виросло в Стретфорді й беручи на увагу природу й суспільство Канади. Вони не претендують на те, що ця форма театру надасться для всіх вистав, але вона підходить, на їх думку, для багатьох драм, які треба ставити „на велику скалю".

В останньому числі „Сатурдей Ревю" випущена анкета з різними питаннями щодо постанови драм Шекспіра, на які відповідають найвизначніші директори і критики Англії та Америки. З 22 учасників анкети 11 висловлюються недвозначно за тип сцени, яку бачимо в Стретфорді, а більшість згадують посередньо арґументи, які говорять на користь відкритої сцени-фартуха. З висловлених відповідей ясно випливають головні напрямні модерних шекспірівських постанов. Більшість директорів і критиків хочуть обставин бодай приблизно таких, для яких писав Шекспір, але в яких сценічні засоби, які дозволяють вести дію в скорому темпі й вдержують прямий зв'язок між актором і глядачем, не відсуваються на дальший плян заради позірної і поверховної подібности до англійського театру часів Єлисавети І. Інтимність між актором і глядачем, скорість гри з мінімумом перерв і мінімумом декорацій підкреслюються майже всіми учасниками анкети. На думку більшости директорів, ці три цілі модерного шекспірівського театру допомагає осягнути — якщо абсолютно їх не осягає — висунута між глядачів відкрита сцена-фартух. Але голос Марґарети Вебстер вміло заступає тих, які сполягаються більше на авторового генія й вміння актора, ніж на фізичні реквізити сценічного мистецтва. „Актори мусять спромогтися досягнути до серця глядача, але це не значить, що вони мусять наступати йому на мозолі", каже вона й додає, що бачила успішні вистави Шекспіра на футбольному грищі, в церкві, кіні, на круглій, квадратній і трикутній сценах. Все ж, не зважаючи на суперечності поглядів, з анкети вичувається, що іновація в Втретфорді має підтримку більшости директорів та критиків і правдоподібно переживе пробу часу.

Як же виправдує себе нова сцена на практиці? Мушу зразу заявити, що пишу про сцену в Стретфорді, бувши лише на одинокій виставі „Гамлета" в середині липня ц. р., з Кристофером Пляммером в головній ролі. Сам Пляммер та всі інші члени трупи — це канадійці, але багато з них мають поважний досвід в англійських театрах. Мистецьким керівником постанови був Майкел Ленґам, мистецький керівник усіх шекспірівських підприємств в Стретфорді і людина з довголітнім стажем в англійському, бельгійському й канадійському театрах.

У засяг цієї статті входить не тільки опис нової сцени, але разом з тим критична оцінка того, що глядачі бачать на сцені. Зразу треба сказати, що Ленґамові належиться вся хвала чи догана за поставу „Гамлета", бо акторський матеріял під його проводом все ж таки якісно доволі плинний і мусить повністю йти за проводом директора. Найхиткіший з усіх це таки „зірка" вистави, Пляммер, саме тому, що він несе тягар вистави на своїх плечах, а цей тягар часом йому не під силу. Плямер — не Лоренс Олівіє. Хоч він пробує „співати" в ліричних монологах за найкращою традицією англійського театру, все ж його креація не видержана, а подекуди перебільшений ліричний патос його голосу викликає сміх в невідповідних місцях. Інші актори комплетно підпирали Пляммера. Найбільш талановиту, видержану й повністю оригінальну інтерпретацію Полонія дав Вільям Гатт, який з підрядної, обскурної і невдячної ролі створив креацію, яка в багатьох місцях відвертала увагу від головного персонажу.

Хоч сценічні вистави рідко коли повністю перфектні або повністю погані, займаючи радше одну з сірих відтіней між чорним і білим, постава „Гамлета" стояла ближче до чорного. Можливо, що я очікував чогось незвичайно високомистецького під впливом довгих статтей про театр в Стретфорді в різних публіка-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Я ЖИТТЮ СПІВАЮ . . .

Стань, послухай, —
В серці грають струни . . .
На устах вологий вітровій.
Гомонять поля золоторунні —
Повні щастя, радости і мрій.

Хочеться дивитись в очі квітам,
В чисту даль, у небо голубе,
І спитати в запашного літа,
Чи ніде не бачило тебе?

Сняться лукам
теплі срібні зливи,
Ти ж наснишся
ще не раз мені,
Журавлиним співом
галасливим
Забриниш у серця глибині.

Неба дзвін —
Крильми торкає пташка,
І земля дає снаги ростку . . .
Цілуватись нам,
Цвісти ромашкам,
В полі наливатись колоску.

І тому
Так серце зайнялося, —
Я життю співаю гимн хвали! . .
Глянь,
Немов би келехи,
колосся
Пшениці до сонця підняли.

ГРИГОРІЙ КОВАЛЬ

Б. Полянич

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(31)

Запала мертва тиша. Потім меценас звернувся до приявних:

— Чи потребуєте, панове, ще якихсь свідчень?

Усі три заперечливо хитнули головами.

Меценас ще раз звернувся до Воловського:

— Востаннє питаю вас, що маєте на свою оборону?

Воловський несамовитими очима глянув на приявних, з його грудей вирвався здушений крик і він заплющив очі.

Меценас обернувся до суддів:

— Рішайте!

Малицький підніс праву руку вгору і грубий палець звернув униз. Це саме зробили Ступич і Старицький.

Меценас виголосив присуд:

— Обвинуваченого Степана Воловського одноголосно засуджено на кару смерти. Згідно з правильником нашої організації, полковник має затвердити присуд смерти, що я й роблю як його уповноважений. Прошу тягнути жереб, хто має виконати присуд.

Ступич глянув на меценаса:

— Не треба! Я виконаю присуд!

Ромко розплющив очі й непритомно подивися на Ступича. Обличчя Ступича було непорушне, камінне. Права рука була в кишені, мабуть там лежав револьвер . . .

І раптом Ромкові нагадались слова Стефи:

— Знаєш, казала вона, якби я колись мусіла вийти заміж за якогонебудь з наших близьких знайомих, то я вибрала б тільки Ступича.

Так і сказала: Ступича.

А коли Ромко, жартуючи, відповів, що він того не сподівався, бо з усіх їх знайомих мужчин найкраще на її чоловіка надається її рідний брат, цебто він, Ромко, Стефа покрутила головою, так, що аж волосся розсипалося і серйозно відповіла:

— Ти завжди жартуєш! А ти не надаєшся на чоловіка. Ти маєш забагато серця, а Ступич не має серця. А сьогодні не треба мати серця.

Так і сказала: не треба мати серця.

Коли це було? Де?

До вух Ромка дійшов голос меценаса:

— Добре, хай буде тут! Проголошую закінчення суду і присягаю, що все, що тут говорилося і рішилося, є тайною нас усіх.

— Присягаємо!

— Присягаю, що присуд є справедливий і ми вирішили його за правилами нашого гуртка і згідно з нашим сумлінням.

— Присягаємо!

— Присягаю, що кожний з нас, хто б з волі чи неволі зрадив тайну цього суду, підлягатиме смерті!

— Присягаємо!

— І на знак присяги цілую оцю зброю!

Меценас підняв револьвер і поцілував. Кожний з учасників підходив до нього і цілував дуло.

Останній поцілував Ромко.

Панове, — сказав меценас, — жду вас при виході з поляни, коло дуба. Ступича там пождемо.

І перший вийшов з печери.

Ромко ждав, аж поки всі вийшли. А потім підійшов до Ступича, що й далі непорушно стояв з рукою в кишені, і хотів щось промовити. Ступич поволі обернув своє обличчя до нього і процідив крізь зуби:

— Пожди мене. Хочу з тобою ґоворити.

Ромко мовчки обернувся і крізь яму вховзнувся в ліс.

Далеко миґтіли світилка ліхтарок. Ромко натрапив на якийсь пень і спинився. Ліс шумів. Не чутно було, як падав дощ, тільки листя шелевіло. У повітрі пахло воґкістю зелені.

Вузьке пасмо світла просунулось крізь дерева й освітило Ромкові дорогу. Це кликав його меценас.

Ступив кілька кроків вперед, коли ніччю потряс стріл. Ромко заплющив очі: в уяві став Ступич з камінним виразом обличчя. Розплющив очі й пішов далі смугою ясного світла.

Біля дуба мовчки ждали товариші. Ліхтарки погашено.

За кілька хвилин по тому зачвакало болото і якась тінь

— Присуд виконано! — сказала тінь.

спинилася коло них.

— Судді підуть туди і ствердять це! — відповів меценас.

Дві тіні віддалилися і зникли в пітьмі. За ними помалу пішла третя тінь.

Меценас підійшов до Ромка.

— Маю для вас пашпорт. Сьогодні ранком, як знаєте, я від'їжджаю, а ви поїдете зі мною.

— „Я маю їхати? — подумав Ромко. — Навіщо?" — і в голос сказав:

— Ні, дякую, я залишаюся тут.

Меценас продовжував:

— Вам тут не можна залишатися. Самі знаєте, що вже всі говорять і в пресі подано, що ви співпрацюєте з поліцією. Ваше життя стане тут нестерпне, і ця пляма впаде не тільки на вас, але й на вашу родину.

Ромкові стало чогось страшенно байдуже:

— „Впаде! Ну й що? Чи ж з людьми мушу я жити?" — подумав і сказав уголос:

— Ні, я залишаюся тут!

— Ваше рішення, безумовно, дуже благородне, але ви хіба не знаєте, чи то пак не усвідомлюєте собі, що значить бойкот суспільности.

— Дуже добре усвідомлюю. Ну й що ж?

— А просто, що ви не тільки не зможете працювати, але навіть не дадуть вам можности жити. Вам і вашим батькам. А я цього не можу дозволити. Я відповідаю за вас.

— Кожний перш за все відповідає за себе! — сказав спокійно Ромко. — Я дуже вдячний, що ви хочете мене „рятувати", але бойкот суспільства мене ніяк не лякає. Не збойкотує мене Ступич, не збойкотує Старецький, не збойкотує Малицький та Іванків. Навіщо мені більше? Інші хай бойкотують!

Тіні наблизилися і спинилися перед ними:

— Присуд сповнений!

— Дякую! — сказав меценас. — А тепер, панове, попрощаємось. Ми сповнили свій обов'язок. Не треба вам говорити, що наш гурток аж до відклику припинений в праці. Сюди прибуде інший відпоручник і через Старецького дасть вам знати про дальшу працю. Будьте здорові! Не забувайте, що перед вами обов'язок!

Резолюції IV конґресу українців Арґентини

1. Ми, представники українських національних організацій, об'єднаних в Українській Центральній Репрезентації, зібрані на IV Конґресі Українців Арґентини, високо цінимо гостинність цієї країни, заявляємо щире бажання й готовість всієї Української Національної Спільноти в Арґентині, яку ми представляємо, льояльною працею спричинитися до якнайбільшого господарського й культурного розвою цієї вільної країни генерала Сан Мартіна Визвольника, пам'ять якого вшановуємо щорічно в день свята проголошення Державности нашої Батьківщини, тепер знову поневоленої.

2. Рівночасно стверджуємо, що, невважаючи на великі зусилля вільного світу довести до злагідження світового напруження, що загрожує новою війною і знищенням західньої цивілізації, ці заходи досі не мали успіху, бо московсько-комуністичний безбожницький імперіялізм не тільки не звільнив підбитих ними вільних народів, а й відкрито готується опанувати решту вільного світу, щоб встановити в усьому світі свій режим політичної, національної й громадської неволі та морального нігілізму.

3. Стверджуємо також, що український народ, який 39 років тому виборов собі Незалежну, Суверенну й Соборну Державу, все ніс — і несе далі, найбільші жертви в боротьбі проти московсько-комуністичної тиранії. Без звільнення України і інших поневолених Москвою народів марні всі надії на можливість тривкого миру в світі.

4. Вітаємо наш народ на Рідних Землях в його безперервній, героїчній боротьбі проти московського окупанта та Єрархів обох наших національних Церков з їх Духовенством, що за свої релігійні переконання терплять важкі муки, і заявляємо, що вповні солідаризуємось з тою визвольною боротьбою, і закликаємо всю нашу еміґрацію продовжувати і скріпляти працю над освідомленням народів Заходу про визвольні змагання українського народу, продовжувати й поширювати співпрацю з представниками поневолених народів, як і визнають засаду свободи й незалежности всіх народів на їх етнічних територіях, та протиставитися тим, які ту засаду заперечують.

5. Визнаючи необхідність тіснішої організованости широких мас української еміґрації на всіх просторах її розселення, вітаємо Центральні Репрезентативні Осередки української національної спільноти в усіх державах вільного світу, де вони створилися, а особливо вітаємо сфедеровані в Пан-Американській Конфедерації, разом із Українською Центральною Репрезентацією в Арґентині, братні репрезентативні організації — Український Конґресовий Комітет в ЗДА, Комітет Українців Канади, Український Комітет в Бразилії, та Український Осередок в Параґваю. Закликаємо всіх їх до якнайтіснішої співпраці з Українською Центральною Репрезентацією в Арґентині і між собою.

6. Визнаючи величезну вагу єдиного українського політичного представницького центру, поновляємо наш заклик до всіх українських політичних організацій, партій та установ на еміґрації, надати міжпартійній полеміці таких культурних форм, які б дозволили виступати на зовні єдиним національним фронтом, та витворити єдиним політичним представницький центр української еміґрації, який міг би допомогти нашому народові на Рідних Землях в його змаганнях за відбудову Української Самостійної Соборної Держави.

7. Закликаємо Українську Центральну Репрезентацію використати в відповідних виступах 40-ліття проголошення Української Державної Суверенности і Соборности.

8. Закликаємо всіх українських поселенців в Арґентині до посиленої праці над культурним піднесенням нашої колонії та вирощення з нашої молоді громадських кадрів, здібних конструктивної державної праці. Для того треба користуватися наказом великого нашого Т. Шевченка, що радив „і чужого навчатися і свого не цуратися."

9. Ніяка політична й пропагандивно-культурна та репрезентативна акція не може відбутися біз належних фондів. В нашій визвольній боротьбі ці фонди можуть дати тільки українські еміґранти, що, знайшовшись на вільних землях, мають можливість працювати і належно заробляти. Хай же вони не забувають про скріплення Українського Народного Фонду при Українській Центральній Репрезентації.

ПОШИРЕННЯ ДОПОМОГОВОЇ АКЦІЇ

НАРАДА ВІДДІЛУ ЗУАДКОМІТЕТУ У ФИЛАДЕЛФІЇ

У вівторок, 30 липня ц. р. відбулася нарада поширеної Управи Відділу ч. 1. Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Филаделфії, у якій взяло участь п'ятнадцять членів Управи і приявний був теж, як почесний гість колишній в'язень ЕРЛАҐ-у д-р Антін Княжинський. Нараду відкрила голова Відділу пані Олена Штогрин, вітаючи приявних і гостя. Від Управи коротке звідомлення про працю подав секретар Відділу О. Тарнавський. Відділ перевів посилену працю в акції приймання новоприбуваючих іміґрантів, які до кінця квітня цього року прибували на основі закону про переселення втікачів. Для них треба було підшукати приміщення, як теж допомогти їм встановитися на працю й оформитись. В цій акції діяльний був організатор УНС п. І. Скочиляс, як і деякі окремі громадяни. Відділ намагався теж нести допомогу тим новим поселенцям, які знайшлись у критичному положенні. Під цю пору у Филаделфії є чотири особи хворі у лікарнях і ці особи не мають ніякого забезпечення. Один із них новоприбулий самітних був побитий автом і тепер хворіє без засобів до життя. Заходами Відділу ЗУАДКомітету була переведена в лютому ц. р. нарада для створення загальних рам для діяльности Української Суспільної Служби на терені Филаделфії. Дальші праці в цьому напрямі запляновано на осінь. Відділ зорганізував теж товариську вечірку в березні з участю письменників І. Керницького і М. Понеділка і дохід з цієї вечірки передав на допомогу. Представники Відділу брали діяльну участь у 84-ій Конвенції Американської Конференції Суспільної Служби в травні ц. р.

В дальшому виступив президент ЗУАДКомітету д-р В. Галан, який в коротких словах накреслив плян праці ЗУАДКомітету в Европі на найближче майбутнє. Д-р Галан подав свої враження з недавної поїздки в Европу, накреслюючи яркий образ життя наших залишенців в Німеччині й Австрії. Всіх залишенців в Німеччині є біля 14 тисяч, в Австрії їх коло 4 тисячі. Якщо зважити, що допомога американського уряду позбавлена тепер найголовнішого продукту — товщу, тоді висунулась думка, що великі кошти транспорту не виправдують замовлення цієї допомоги без цього головного і потрібного продукту. Тому то на нараді всіх допомогових організацій, що її відбуто за ініціятивою ЗУАДКомітету в дні 11 червня ц. р. в Ню Йорку, постановлено, що головна поміч для Европи буде у формі грошовій. Для цього і підготовляється кампанія при участі всіх допомогових організацій. Д-р Галан категорично заперечив неоправдані і видумані вістки про якусь ліквідацію ЗУАДКомітету. ЗУАДК не лише потрібний, але перед ним ще великі нові завдання. Хоч і зменшена тепер буде праця на терені Німеччини, чи Австрії, бо закінчено акцію переселення і залишилось далеко менше число українців в цих країнах, як було перед роками, то відкриваються нові поля праці перед ЗУАДКомітетом. Передусім треба прийти з поміччю тим, які змогли повернутись із заслання із Сибіру. В Австрії, у Відні є дванадцять таких поворотців і для них вже ЗУАДК виасиґнував 700. дол. допомоги на руки пароха Відня о. д-ра Гавліча. Між поворотцями такі визначні громадяни, як ген. Олександер Греков, лікар д-р Дзерович й інші. Є вістки, що вернулись із заслання наші люди в Польщу, чи в інші сателітні держави. Тепер американські чинники домовляються із польським урядом про допомогу в Польщі і тому ЗУАДК матиме теж змогу повести допомогу на цьому терені головно через організацію КАРЕ. Можна теж відновити допомогу в Югославії, яку перед кількома роками вів ЗУАД Комітет теж за посередництвом КАРЕ. То ж і праця ЗУАДК йтиме тепер головно в напрямі помочі тим найбільше покривдженим і найбільше у потребі і пересуватиметься далі на схід.

В доповненні до звідомлення д-ра Галана виступив відомий вже нам із своїх ревеляційних писань про перебування в таборі праці ЕРЛАҐ на Сибірі д-р Антін Княжинський. Він сказав, що він промовляє в імені всіх цих в'язнів і гаряче апелював допомогти поворотцям. Це люди, які втратили не лише все майно і здоров'я, але і духове здоров'я і їм треба помогти відзискати віру у себе. Тут поміч української допомогової установи першої ваги. Тут теж не можемо рахувати на допомогу фондами з інших джерел, лише рахувати на власні сили і власні фонди. ЗУАДКомітет мусить повести тепер ударну кампанію під гаслом помочі всім поворотцям, які не лише змогли вернутися в Австрію, але приходять тепер у Польщу, у Чехословаччину, навіть у Болгарію, а теж і на західні терени України. Між поворотцями багато визначних і заслужених громадян. Є відомості, що між ними є хворі і їм негайно потрібно ліків. Д-р Княжинський закликав поширити цю нову фазу допомогової праці ЗУАДК для поворотців і його виступ зробив велике враження. В дискусії над цією справою забирали слово мґр. Бак Бойчук, проф. Меґик, пані Ґенґало, п. Василащук та інші. Всі підкреслювали важливість і актуальність цієї допомоги. Збори перевели ухвалу, щоб д-ра Княжинського запросити дорадником ЗУАДК в справах допомоги поворотцям із Сибіру, на що д-р Княжинський дав свою згоду і обіцяв в цій акції дати свою поміч і свій голос.

Наради теж обговорили проблему місцевої допомоги на терені Филаделфії, головно проблему випадків наглої допомоги. Заплянувано імпрезу для здобуття фондів на ту ціль. Т.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 18-ти мільйонового майна організації!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шикаґо, Ілл.

Посвячення прапорів.

День патрона Українського Пласту й Української Молоді Святого Юрія відзначили 6-ий Курінь УПЮ-ок ім. Марка Вовчка і 7-ий Курінь УПЮ-ів ім. полк. Івана Чмоли в Шикаґо торжественним посвяченням своїх курінних прапорів. В неділю рано 5-го травня 1957 року ціла Станиця взяла участь в Богослужбах в укр. кат. церкві св. о. Николая і укр. православній церкві св. Володимира. Почесні місця займали: голова Головної Пластової Булави пл. інж. Яро Гладкий, який прибув на це свято з Ню Йорку, місцева Пластова Станична Старшина і запрошені куми, представники пластових з'єднань Станиці: двох новацьких Гнізд, двох юнацьких Куренів, Осередку Праці Пластового Сеньйорату і Пластприяту, а саме: дир. А. Артимович, д-р Е. Войнаровська, Д. Драганчук, Т. Кисілевська, Я. Кульчицький, С. Крупкова, В. Ліщинський, Т. Ліщинський і Матусяк — для прапору Куреня Юначок та пп. А. Гула, Р. Завадович, Ю. Каменецький, д-р Р. Крупка, М. Левицький, С. Миськова, В. Ожґа, М. Островський і д-р В. Помірко — для прапору Юнаків. На превеликий жаль не могла прибути на це свято пані П. Чмолова, яка була запрошена на головну куму.

Під час Служби Божої обидва прапори держали весь час на струнко зв'язкова пл. сен. Стефанія Барановська і зв'язковий пл. сен. Ярослав Рак.

По відправі відбулося врочисте посвячення прапорів, що його доконали Впр. о. д-р М. Ваврик в асисті о. д-ра С. Голика і о. С. Лазора. З цієї нагоди Впр. о. д-р М. Ваврик виголосив прегарні слова про вагу і значення посвячення прапорів, про службу Богові і Батьківщині.

Рівночасно в церкві св. Володимира при участи пластунів юнаків і сеньйорів посвячено ленти до обох прапорів і американський та український стяги. Всч. о. Білецький виголосив з цієї нагоди високо патріотичну проповідь. Після посвячення прапорів голова Головної Булави перебрав їх від кумів і передав попередньо заприсяженим хорунжим Аді Кришталь і Яркові Вілинському.

Пізніше відбувся похід і дефіляда до пластової домівки. Перед представниками пластової старшини і чисельно зібраним громадянством взірцево промашерували з прапорами обидва курені Юнацтва і Курінь Новачок. До дефіляди приґравала духова оркестра місцевого Осередку СУМА.

Дальша частина програми відбулася по полудні в авдиторії нової школи св. о. Николая. Точно в год. 5-ій при вщерть виповненій просторій залі започатковано свято відспіванням пластового гимну, після чого курінний пл. розв. Іван Гула звітував голові Головної Пластової Булави і виголосив вступне слово, якого провідною думкою було „Вперед до кращого завтра". По відчитанні святкового наказу голова Головної Булави пл. сен. інж. Яро Гладкий виголосив змістовну промову з нагоди посвячення прапорів. По відчитанні численних привітів, що наспіли від Сірого Лева, КПР, КПС і інших Пластових З'єднань приявні вписувалися в Пропам'ятну Книгу та вбивали цвяшки до прапорів, що їх прегарні проєкти зготовили пл. сен. Марія Гарасовська-Дацишин і пл. розв. Ярослав Бойкович.

Музично-вокальну частину програми виповнили деклямація пл. прих. Христини Дацишин, гра на фортепіяні с. пластунки Марти Гарбович, і квінтет у складі пл. розв. М. Нагорняк (скрипка), пл. розв. Р. Клюковський (скрипка), пл. розв. Кузич (скрипка), пл. прих. Леся Ільків (фортепіян) і пл. уч. В. Гайдук (фортепіян), які відіграли в'язанку пластових пісень укладу проф. Поваляєка та проф. Білогруда. По перерві юначки і юнаки відіграли сценку „Стріча на Говерлі", що її спеціяльно на це свято написав проф. Р. Завадович. Сюжет, взятий з пластового життя на рідних землях на тлі польської займанщини і наставлення окупаційної влади до нашого Пласту, живо нагадав нам старшим недавнє минуле, а молодшим пластунам представив умовини, серед яких Пласт виростав і розвивався. Під вмілим проводом і режисурою п. Богдана Наконечного, який завдав собі багато труду і праці, сценку виконано бездоганно і вона зробила на усіх присутніх помітне враження. В ефектовному закінченні цієї прегарної сценки, де на поляні в горах пластуни, заховані перед оком окупаційної влади і її поліції, присягають вірність Богові і Україні, актори включилися до уставлених на залі рядів обох пластових Куренів і зложили разом присягу на свої прапори, що її у зворушливому настрою провів голова Головної Булави, а пл. сен. Р. Мицик ЛЧ. з чуттям відспівав пісню „Прапоре наш"...

Він же співав під час сценки поза куртиною арію із „Запорожця" „Владико неба і землі". Піснею закарпатських пластунів закінчено це направду гарне свято.

У зв'язку з посвяченням прапорів заходом обох Куренів зготовлено і видано друком Альманах 63 стр. тиражом 1,000 примірників, у якому зібрано матеріял до історії постання і життя обох юнацьких куренів, а також життєпис патронів куренів. Естетичне видання з гарною віньєткою на обгортці робить миле враження.

З приємністю треба відмітити, що уся організаційна підготовка до свята велася виключно самими членами обох куренів юнацтва. Тому теж праця і дбайливі старання на протязі кількох місяців увінчалися повним успіхом.

Усім, які в якийнебудь спосіб причинилися до тієї вдалої і корисної імпрези, належиться глибоке признання та подяка громадянства.

Р. Б. ЛЧ.

Ню Бритен, Конн.

Школа Українознавства.

Коли то значно збільшився приплив нової іміґрації до Ню Бритен, оказалася конечна потреба створити школу для новоприбулих дітей при церкві св. Йосафата.

Ініціятором цієї справи був п. Теодор Зборовський, молодший який не жаліє труду на народній ниві.

Він піднайшов залю на школу та заанґажував фахові педагогічні сили: п. Катрю Хлібович та п. Анну Радович. Створено 3 відділи. — На протязі шкільного року 1956—1957 видно було велике заінтересування школою і збоку батьків і дітей. Діти домагалися, щоб наука в школі провадилася принаймні два рази в тижні, але це покищо було неможливим і наука провадилася тільки кожної суботи.

23 червня 1957 р. закінчено шкільний рік. На програму імпрези складалися танки, пісні, збірні деклямації та виставка. Кінець шкільного року — під проводом учительок, які не жалували своїх трудів, і добре підготовили дітей. Діти гарно відограли свої ролі. На залі було повно людей, що є ознакою великого заінтересування школою.

На спеціяльне признання заслуговує господар школи п. Ярослав Грицай, який безкорисно працював для дітвори, яку дуже любить, бо він свідомий того, що діти, то наша будучність.

Щасти, Боже, українській школі в Ню Бритені в дальшім розвитку під проводом голови Батьківського Комітету п. Миколи Горая. П. Х.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 55.

	Передплата	Пожертва	Разом
С. Касперський, Лос Енджелес	4.00	3.00	
Я. М. Благий, Лонг Айленд	4.00	2.00	
П. Фута, Рачестер	2.00	1.00	
М. Ясейко, Ню Йорк	2.00	1.00	
В. Ларіон, Вісалія	2.00	1.00	
А. Клюфас, Торонто	2.00	1.00	
М. Ржепецька, Ню Йорк	4.00		
В. Мадейчук, Бінґгемптон	3.00		
А. Котович, Дітройт	2.00		
М. Гира, Лос Енджелес	2.00		
П. Сильчак, „	2.00		
В. Радиш, Бронкс	2.00		
І. Смолій, Ст. Джонсвіл	2.00		
С. Бляховський, Честер	2.00		
З. Бабяк, Кейтонсвіл	2.00		
В. Єрмоленко, Мінеаполіс	2.00		
А. Стельмах, Дітройт	2.00		
М. Юзефович, Шикаґо	2.10		
М. Кушнір, Филаделфія	1.00		
Б. Данковський, Филаделфія	1.00		
М. Самиця, Шикаґо		5.00	
М. Скірка, Шикаґо		4.00	
Г. Доскоч, Ню Торонто		3.00	
О. Чайківський, Когоус		3.00	
Д-р В. Бялий, Шикаґо		3.00	
В. Бодикевич, Торонто		2.00	
М. Верхола, Клівленд		2.00	
І. Модровський, Ірвінґтон		2.00	
І. Дзіваковський, Фремонт		2.00	
П. Замойський, Депо		2.00	
В. Кухта, Парма		2.00	
І. Сось, Филаделфія		2.00	
П. Савіцький, Шикаґо		2.00	
М. Терещук, Вестбюрі		2.00	
І. Захарко, Бріджпорт		2.00	
С. Прончак, Ню Йорк		2.00	
І. Першин, „		2.00	
Д. Захарків, „		2.00	
П. Кучма „		2.00	
М. Болеста, Ніаґра Фолс		2.00	
І. Росул, Клівленд		2.00	
Л. Жук, Монтреал		2.00	
В. Демчук, Герісбурґ		2.00	
Н. Котович, Филаделфія		2.00	
С. Беднарчук, Гартфорд		2.00	
М. Романович, Мідлтавн		2.00	
В. Яципин, Клівленд		2.00	
М. Дольницький, Сикіттавн		2.00	
Т. Дацьків, Шикаґо		2.00	
Д. Гарячий, Ню Йорк		2.00	
Д-р Я. Музичка, Кантон		2.00	
Й. Івах, Ню Йорк		2.00	
С. Бардичевський, Вунсакет		2.00	
Г. Косовський, Вілмінґтон		2.00	
І. Піддубрівний, Монтреал		2.00	
С. Сенів, Бруклин		2.00	
М. Запорожченко, Ст. Луїс		2.00	
Н. Піціль, Скрентон		2.00	
Т. Рудницький, Пасейк		2.00	
М. Олійник, Ню Йорк		1.25	
С. Осадчук, Торонто		1.10	
А. Сенечин, Медісон		1.00	
Е. Ільницький, Шикаґо		1.00	
Г. Шміґель, Вінніпеґ		1.00	
М. Кремінець, Голійок		1.00	
П. Поголек, Фіцвільям		1.00	
Колесник, Трентон		1.00	
Д. Остапів, Едвардсвіл		1.00	
Г. Кисілевський, Ню Йорк		1.00	
А. Каніщак, Йонкерс		1.00	
Т. Глуховецький, Клівленд		1.00	
В. Пігут, Шикаґо		1.00	
С. Дрималовський, Торонто		1.00	
С. Іжак, Гаммонд		1.00	
Н. Буцьор, Рачестер		1.00	
Кулаков, Трентон		1.00	
П. Герасимів, Гастінґс		1.00	
Б. Сиґур, Монтреал		1.00	
Д. Лепкий, Вудбайн		1.00	
І. Додик, Ст. Кетерінс		1.00	
А. Ткачук, Кліфтон		1.00	
М. Шамрило, Ветерсфілд		1.00	
Р. Каній, Гартфорд		1.00	
Н. Скрипник, Филаделфія		1.00	
П. Вівчарик, Шикаґо		1.00	
І. Шевчук, Трентон		1.00	
Д. Сосяк, Ню Йорк		1.00	
В. Вишиваний, Ню Йорк		1.00	
П. Кирпінський, Ню Йорк		1.00	
М. Сеник, Филаделфія		1.00	
Т. Кальба, Нюарк		1.00	
І. Давідук, Ню Бронсвік		1.00	
І. Мельник, Елизабет		1.00	
Ю. Котляр, Кліфтон		1.00	
І. Пиндус, Сиракюз		1.00	
П. Дадерко, Сиракюз		1.00	
Я. Клячко, Камілюс		1.00	
І. Тесля, Оттава		1.00	
В. Іваницький, Рачестер		1.00	
А. Крутіненко, Клівленд		1.00	
І. Бокало, Клівленд		1.00	
М. Більо, Клівленд		1.00	
В. Садівник, Торонто		1.00	
Т. Гищак, Гемтремк		1.00	
Б. Ковальський, Монтреал		1.00	
Н. Чубінак, Джансон Сіті		1.00	
О. Смик, Джансон Сіті		1.00	
Д. Балацький, Рачестер		1.00	
М. Томаш, Бостон		1.00	
С. Дмитрашко, Торонто		1.00	
Разом	$ 45.10	$ 146.35	$ 191.45
Раніше проголошено	$ 7,283.45	$ 6,851.99	$14,135.44
Разом все . . .	$ 7,328.55	$ 6,998.34	$14,326.89

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ І „СВОБОДА" — ЦЕ ТВЕРДИНІ УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ, ЯКІ МАЮТЬ ЗА СОБОЮ 60-ЛІТНЮ ІСТОРІЮ ПРОВІДНИЦТВА В ПОЛІТИЧНИХ, КУЛЬТУРНИХ ТА СОЦІЯЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ НАШОЇ ІМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ.

Спорт

„ЛЕВИ" — ШИКАГО

У липні 1957 р. в вакаційному часі, вільному від місцевих розгривок в копаному м'ячі, в Шикаґо „Леви" розіграли цілий ряд товариських змагань, що напевно принесе дружині велику користь у початкових розгривках осінньої рунди. Заправа ця у фізичній витривалості та зіґранні змагунів дасть дружині гострий і певний старт, якого звичайно бракує кожній дружині, на початку нової рунди.

Перші змагання „Леви" розіграли із новозорганізованою дружиною „Ґунґерісне" й вирішили їх внічию вислідом 2:2. Змагання ці, на жаль, суддя перервав за п'ятнадцять хвилин до кінця з огляду на дуже небезпечну, брутальну гру мадярів та заворушення між змагунами і публікою. В цих змаганнях замітним, а іноді й жалюгідним був брак стрілового потенціялу. Не зважаючи на те, що напад „Левів" прямо сидів на шістнадцятці противника, не було стрільців, які здобули б більше ніж двоє воріт. Їх здобули по одному Р. Маркевич та Л. Караван.

Другі товариські змагання із „Словакс" вислідом вже кращі (2:1 на користь „Левів", так само як кращі й під оглядом гри. Гра була більше плянова, однак час від часу можна було ще побачити неоправдані та дуже некорисні для дружини сольові заграння, які, крім невдач відповідальних змагунів, приносили ще дружині голосні словесні непорозуміння. Ворота в цих змаганнях здобули по одному Бахір та Тищенко.

Чергові змагання „Леви" розіграли з дружиною „Джуліст Ф. С." і виграли їх у відношенні 7:4. Змагання ці повні емоції, треба зарахувати до одних із кращих товариської серії, під кожним оглядом. „Леви" немов не ті стали. Плянові комбінації, співпраця змагунів між собою та часті стріли по воротах виявили, що дружина може й гарно заграти, якщо тільки є якийсь процент охоти у змагунів. З дещо сильнішою обороною ці змагання можна було виграти до зера. Не завадить теж згадати, що всі ці змагання „Леви" відіграли у резервовому складі, бо все ж таки декотрі змагуни виїхали на відпочинок. Ворота в цій зустрічі здобули: Р. Маркевич 3, Бахір 9, Караван 1, Лоско 1.

Остання футбольна імпреза, в якій „Леви" брали участь, це — сімковий турнір, що його влаштовує Ліґа кожного року вже на протязі дев'ятьох літ. „Леви", як чемпіон минулорічного турніру, в якому в нагороду держали перехідну чашу, цього року здобули її знову. З участю восьми дружин Шикаґа „Леви" добилися фіналу і виграли його з дружиною „Атлас" у відношенні 4:1. Героями дня так стрілово, як і грою були Джімі Страховський та Бахір.

Крім футбольної ланки, в спортовому товаристві „Леви" інтенсивно змагаються в американських міжпаркових розгривках за мистецтво Ц-кляси змагуни ланки тенісу. По сьогодні „Леви" розіграли чотири змагання: з чого лиш одні вирішили в свою користь. З прикрістю треба ствердити, що широко заплянована організаційна робота цієї ланки не дуже успішна. Мале зацікавлення цим родом спорту головно серед жіноцтва не вдалося покищо побороти і тому не закладаймо рук на недокінченій роботі.

М. Маркевич.

КЛЮБ УКРАЇНЦІВ У ЛОНДОНІ

У днях 8 і 9 червня ц. р. відбувся в Лондоні заходами Підготовчого комітету З'їзд Старшин Українців з цілого терену Великої Британії. В першій пленарній сесії З'їзд вислухав звіт з праці Підготовчого комітету (звітував пор. Я. Гаврих і програмові доповіді про завдання та ролю старшинського товариства в ділянках громадсько-національній ((доповідь пор. Я. Гавриха) та військово - освітній (доповідь пор. К. Зеленка)). Після дискусій дальша праця З'їзду проходили в окремих комісіях для опрацювання статутових, програмових та організаційних питань.

На другій сесії був виголошений реферат пор. К. Зеленка на тему: „Військова проблема сьогодні" (армії великих держав, нова зброя, зміни в стратегії і тактиці, військовий провід), а далі відбулись: звітування комісій, дискусії та прийняття рішень.

У висліді праці та рішень З'їзду оформлено Клюб Старшин Українців, мотою якого є зосередити в площині військової співпраці всіх старшин українців на терені Великої Британії та інших країн. Для цього накреслено окремі конкретні завдання та прийнято програму і плян праці.

До керівних органів клюбу ввійшли: голова — генштабу полк. Віктор Малець, Управа: пор. інж. Ярослав Гаврих, пор. мґр. Константин Зеленко, п-пор. Богдан Микитин, ппор. мґр. Володимир Микула, ппор. Михайло Шевець, ппор. Іван Цікало. Рада Клюбу: інж. Олександер Титаренко, сотн. Михайло Білий - Карпинець, пор. Володимир Вашкович.

Адреса Клюбу: BM/CTTK, London, W. C. I., Gr. Britain.

ШЕКСПІР В ОНТЕРІО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ціях, і тому був розчарований хоч не видатною, але все ж таки компетентною грою. Одначе, я таки ніяк не можу погодитися з напрямом дирекції вистави. Висколетна лірика Гамлета зударялася з незвичайно метушливим тоном цілої вистави, криками, перебільшеними жестами, скоками й блискавичною скорістю. З тексту Шекспіра наочно виходить, що тон вистави мусить створювати настрій підземної інтриґи, яка потай кипить під покришкою конвенційних жестів і невинних, а часом милих, розмов і остаточно знаходить вияв, вибух усіх таємних намірів і недоговорених речень в останній убивчій сцені. Ленґам, одначе, вважав за відповідне надати поставі тону відкритого конфлікту, видержаного в атмосфері високого напруження. Є ще й спеціяльно скомпонована музика, вирахувана на підсилення напруження і гістерії. Ані темперамент англійського народу, з якого вийшов Шекспір, ані темперамент данців, про яких мова в драмі, не оправдують такої гістерії та емоційного напруження, і дарма шукати його в тексті. Шекспір написав „Гамлета" як драму повну мелянхолії, роздумування і тихої трагедії.

Але що ж про сцену? Вона напевно допомогла виставі. Ентузіясти нової сцени безперечно мають рацію, що сцена й дія висунуті між глядачів можуть допомогти встановити настрій і вдержати ілюзію театру, не зважаючи на брак декорацій. Сцена передусім надається для „Гамлета", бо сентиментальність дії передається глядачеві в найтонших нюансах, а старовинні костюми, одинокі речі, скупані світлом в повній темряві театру, передають ту маґічну ілюзію, що її стараються створити всі театри. Вже згадане зникання акторів в отворах під ногами глядачів, поза кругом світла, в повній темрямі посилює ілюзії, що дія, якої ми є свідками, відбувається саме тепер, між нами: словом, актори йдуть між публіку й усувають бар'єр між сценою і публікою, тими, що діють і тими, що дивляться.

Все ж таки теперішня сцена в Стретфорді замала навіть для таких драм, як „Гамлет", де кожночасно тільки мале число осіб знаходиться на сцені. Тяжко сказати, чому творці театру рішили збудувати в зовсім новому театрі, з необмеженими можливостями, таку малу сцену, що коли в першій дії Гамлет чекає з двома сторожами на появу батькового духа, поява духа викликає труднощі, бо він мусить протискатися між трьома особами вже на сцені, які, в свою чергу, стараються духа не бачити. Під час моєї присутности на виставі заля ахнула двічі, коли Полоній, стоячи на самому краю плятформи, втратив рівновагу і почав падати. І справді, актори, засліплені сильним світлом, мусять вважати, де ступають в обмеженому просторі сценифартуха.

Нова сцена, одначе, річ позитивна, при всіх недоліках і помилках людей театру в Стретфорді. Їм належиться признання за піонерську відвагу й творчу уяву.

ЗДА приготовляються до боротьби проти азійської інфлуенци

Вашинґтон. — Головний лікар ЗДА шеф Публічного Уряду Здоров'я д-р Е. Бирні повідомив населення цієї країни, що уряд не дармує і приготовляється до боротьби проти так званої азійської інфлюенци, яка в Азії спричинила недугу мільйонів осіб і яка вже появилася і на американському континенті, між іншим і в ЗДА, де на неї захворіло коло 12,000 осіб. Досі ще не було смертного випадку від цієї недуги в цій країні. Ця недуга є спричинена окремим вірусом, тому ліки, так звані антибіотики, не лікують її. Кожний випадок азійської інфлюенци треба зголосити лікареві. Недужий повинен негайно положитися до ліжка, і насилу пити якнайбільше плинів та заживати аспірину. Уряд здоров'я заспокоює населення, бо ця недуга проходить досить лагідно. Лікарі сподіваються, що вона може почати ширитися в осінніх місяцях. Створено окремий комітет спеціялістів, який випрацьовує плян, як найкраще контролювати цю недугу. 6 фармацевтичних фірм продукують вакцину, якою будуть щепити населення проти інфлюенци.

● Статистичне бюро повідомляє, що населення Канади в попередньому році збільшилося на 508,000 осіб і 1-го червня цього року становило 16,589,000. Це річне збільшення виносить 3.2 відсотка і є найбільше в історії Канади.

● Кінову зірку, дружину драматурга Артура Міллера, Мерілин Монро відвезено до шпиталю, де вона перебуватиме під обсервацією лікарів. Пресовий секретар цієї артистки, Воррен Фішер заявив, що їй загрожує передчасний порід. Після операції вона залишиться кілька днів у шпиталі. Дитина нежива.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори У. Н. Дому, Відд. 316, відбудуться в четвер, 8. серпня, о год. 8-ій веч. Порядок нарад: Отворення зборів, прийняття нових членів, прочитання протоколу з попередніх зборів, фінансовий звіт за міс. липень, звіт з відбутого пікніку, звіт опікунів хворих, дискусія, нові справи, відчитання кореспонденції, внески і запити. Просимо усіх членів брати участь у зборах і платити свої належні вкладки на час. — Уряд Т-ва.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва Зап. Січ, Відд. 371, відбудуться в п'ятницю, 9-го серпня, о год. 8 веч. в Січовій залі при 506 S. 18th Ave. Просяться членів прибути на збори і вирівняти вкладки. — І. Оверко, предс.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Баранюк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Б-во св. Василія, Відд. 339, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 серпня, о год. 6-ій веч., в домі Укр. Громади при 3322 Н. Лавренц вул. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути і вирівняти членські зобов'язання. — А. Хромяк, предс.; М. Палько, кас.; С. Лупацій, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Т-во Укр. Січ, Відд. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 серпня, о год. 2-ій по пол., в парафіяльній залі при 45-47 Говп Еве., Пассайк. Проситься членів прийти на збори та вирівняти свої місячні вкладки. — Управа.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Піврічні збори Б-ва св. Стефана, Відд. 221, відбудуться в неділю, 11 серпня, о год. 12:30 по пол., в Домі Відд. УНСоюзу при 841 N. Western Ave. Порядок: звіт управи і контрол. комісії. Важні справи до вирішення. — Ф. Васильовський, предс.; І. Михальцевич, кас.; Т. Шпікула, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Т-во „Українська Січ", Відд. 59, повідомляє своїх членів і членниць, що збори відбудуться в суботу, 10 серпня, в У. Н. Домі під ч. 517 Галет вул., точно о год. 7:30 веч. Найважніші справи: ювілей Т-ва і організування нових членів. — Управа.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 102, відбудуться в неділю, 11 серпня, по Сл. Божій, в церковній залі, 2280 W. 7th. — М. Декан, предс.; С. Косик, кас.; М. Бобечко, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 251. Місячні збори відбудуться 11 серпня в церковній залі 2280 W. 7th по великій Сл. Божій. — В. Козир, предс.; Д. Шмаґала, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича, Відд. 94, відбудуться в суботу, 10 серпня, о год. 7-ій веч., в залі У. Д. К., 2372 Грейлінґ. — Управа.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Т-ва „Сокіл", Відд. 336, відбудуться в неділю, 11 серпня, о год. 1-ій по пол. Просимо всіх членів прийти на збори і вирівняти залеглі вкладки. — Г. Степанек, предс.; Г. Кісіль, фін. секр.; Т. Кальмук, рек. секр.

ТАРЗАН, ч.3910. Головна ме та.

Ті з ворогів, які не потрапили на палі, в розпачі збиралися проти сил мавполюдини.

Але в замішанні Турові вдалося підкрастися до Тарзана ззаду.

І тоді, з очима повними ненависти, він наплився своїм списом!